

Českomoravská kynologická unie

ŘÁD OCHRANY ZVÍŘAT PŘI CHOVU PSŮ

doporučená metodika

Článek 1 Název a sídlo žadatele

(1) Tento řád ochrany zvířat při chovu byl zpracován a je určen pro Českomoravskou kynologickou unii se sídlem Jankovcova 53/1522, 170 00 Praha 7, IČ 69781621, zastoupenou předsedou (kterým je volený funkcionář), tel. 234 602 275, fax: 234 602 278, e-mail: cmku@cmku.cz (dále jen „ČMKU“).

(2) ČMKU je sdružením právnických osob. Její činnost je zaměřena výhradně na zájmovou, obecně prospěšnou kynologickou činnost. Seznam právnických osob - členů ČMKU je uveden v Příloze č. 1 tohoto řádu ochrany zvířat při chovu.

(3) Tento Řád je doporučený pro všechny členy ČMKU a jejich členy - fyzické osoby. Členové klubů jsou povinni se s tímto Řádem seznámit a řídit se jím.

Článek 2 Účel a cíle Řádu

(1) Účelem Řádu je metodicky stanovit podmínky a pravidla chovu a ustájení psů podle současných požadavků na ochranu zvířat a péči o jejich pohodu. Cílem Řádu je zabezpečení ochrany psů při chovu a zajištění jejich pohody, dále informovanost chovatelů a držitelů psů o podmínkách ochrany zvířat, aby mohli zabezpečit stanovené podmínky a zlepšování ochrany psů a činností chovatelů.

Cílem chovu psů v rámci ČMKU je chov čistokrevných plemen psů s průkazem původu, při zachování biologického zdraví každého jedince, charakteristických vloh a vlastností specifických pro jednotlivá plemena tak, jak jsou popsána standardy Mezinárodní kynologické federace – Federation Cynologique Internationale (dále jen „FCI“), nebo národními standardy v případě plemen FCI dosud neuznaných.

Řád je základní normou pro zájmový chov plemen psů začleněných do ČMKU.

(2) Řád nenahrazuje ustanovení a podmínky stanovené právními předpisy, zejména zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů (např. doklad o provedení stanovených vyšetření zvířat, kontrola zdravotního stavu zvířat).

Článek 3 Druh chovaných zvířat, biologická charakteristika, fyziologické a etologické nároky zvířat

(1) Druh chovaných zvířat:

Pes domácí (lat. *Canis familiaris*), řád šelmy (Carnivora), čeleď psoví – psovité šelmy (Canidae).

Chována jsou všechna plemena psů popsaná jednotlivě standardy FCI nebo národními standardy v případě plemen FCI dosud neuznaných (tzv. národní plemena). Jedná se pouze o psy s průkazem původu. Seznam plemen a jejich zařazení do skupin FCI i seznam národních plemen je uveden v Příloze č. 2 k tomuto Řádu.

Podle vlastností je základní dělení plemen psů do celkem 10 skupin FCI následující:

- Skupina I. Pastevečtí a honáčtí psi kromě švýcarských salašnických psů
- Skupina II. Pinčové, knírači, molosové a švýcarští salašničtí psi
- Skupina III. Teriéři
- Skupina IV. Jezevčáci
- Skupina V. Špicové a primitivní plemena
- Skupina VI. Honiči, barváři a příbuzná plemena
- Skupina VII. Ohaři
- Skupina VIII. Retrívři, slídiči a vodní psi
- Skupina IX. Společenská a doprovodní psi
- Skupina X. Chrti

Úplný seznam plemen FCI je zveřejněn na adrese www.fci.be pod ikonou „standards“.

Plemena dosud neuznaná FCI, jinak zvaná národní plemena, tvoří samostatnou skupinu.

Úplný seznam národních plemen zastřešených ČMKU je možno najít na adrese www.cmku.cz pod odkazem „plemena“.

(2) Základní biologická charakteristika:

Pes je savec, masožravá šelma.

Smysly psa: vynikající čich, velmi dobrý sluch, zrak je méně významný - slabší, pes vnímá barvy ne zcela shodně s člověkem.

Potrava psa: převážně, ale nikoliv výhradně masitá.

Sociální vztahy a chování: pes je smečkové zvíře s rozvinutým sociálním chováním. Smečky jsou založeny na hierarchickém rodinném principu s přirozenou dominancí rodičovského páru, což je při správné výchově dobře využitelné pro soužití s člověkem. Pes je teritoriální zvíře, především hlídač. Pro psa je přirozené lovecké chování a je pro něj typická spolupráce při lovu. Lovecké chování je u některých plemen utlumeno.

Vztah k lidem: pes je vynikající společník, pomocník člověka při různých činnostech.

Kontakt psa se smečkou (i lidskou v přeneseném slova smyslu) je naprosto nezbytný.

(3) Fyziologické a etologické nároky podle věkové kategorie psů s přihlédnutím ke kohoutkové výšce a váze dosažené v dospělosti:

Nároky jednotlivých plemen psů jsou různé.

Základní dělení psů podle kohoutkové výšky dosažené v dospělosti je na malá plemena do kohoutkové výšky 50 cm a velká plemena nad 50 cm. Podle tohoto základního dělení se zařazují psi a feny do chovu viz čl. 8 tohoto Řádu.

Podle váhy dosažené v dospělosti je základní dělení plemen následující:

- trpasličí plemena (v dospělosti do 5 kg), štěně do 6 - 7 měsíců věku
- střední plemena (v dospělosti do 25 kg), štěně do 12 měsíců věku
- velká plemena (v dospělosti do 40 kg), štěně do 18 měsíců věku
- obří plemena (v dospělosti nad 40 kg), štěně do 24 měsíců věku

Výše uvedenému schématu odpovídají nároky na častější krmení (až 6x denně) a druh potravy pro štěňata. Výživa rostoucího psa zvláště velkých a obřích plemen by měla zohledňovat prevenci nadměrně rychlého růstu a prevenci nadbytku vápníku v krmné dávce.

Dospělí psi malých a trpasličích plemen jsou zpravidla velice živí, aktivní a potřebují velké množství energie. Psi jsou krmeni zpravidla 1 krmnou dávkou denně, což platí i pro plemena velká a obří, u kterých je ale v dospělosti energetická náročnost nižší.

Pro psy pracovní a ve sportovním výcviku je vhodný vyšší počet krmných dávek denně, energetická hodnota krmiva musí odpovídat nárokům kladeným na psa.

Březí a kojící feny je také nutno krmit častěji, krmná dávka se zvyšuje až na dvojnásobek. Fenu v poslední třetině březosti a fenu kojící je vhodné krmit potravou odpovídající štěněčím.

Starší psi - psi začínají stárnout v závislosti na plemenu v různém věku. Obecně platí, že délka života u psů velkých plemen je kratší než u plemen malých. U velkých a obřích plemen se za seniora považuje pes ve věku od 7 let, u malých a trpasličích plemen až ve věku od 10 - 12 let. Stárnutím organismus slábne, běžné fyziologické pochody jsou zpomalené. Tomu odpovídá nutriční skladba potravy, 2 krmné dávky denně se doporučují.

Psům v každém věku je nutné zajistit volný přístup k pitné vodě, dostatek volného pohybu a kontakt se smečkou (viz čl. 3 (2) tohoto Řádu).

(4) Chovem sledované vlastnosti nebo znaky psů jsou následující:

Chovem se rozumí cílevědomá plemenitba čistokrevných psů s průkazem původu, respektující zásady genetického zdraví jedince i celé populace. Informace o kontrole zdraví a dědičných vlastností jsou popsány v čl. 5 (3) tohoto Řádu.

Chovem je sledováno zachování biologického zdraví každého jedince a charakteristických vloh a vlastností specifických pro jednotlivá plemena. Toho lze dosáhnout pouze cíleným výběrem biologicky i geneticky zdravých jedinců do chovu. Při výběru do chovu rozhoduje v první řadě co největší shoda jedince s požadavky, které na něj klade standard plemene. (Pozn. standardy plemen FCI zpravidla obsahují klausuli: „Diskvalifikován musí být každý pes, u kterého se zřetelně projevují fyzické abnormality nebo poruchy chování“). Podmínky pro chovné jedince viz čl. 8 tohoto Řádu. O zařazení jedince do chovu rozhodují odborníci z řad chovatelů a rozhodčích exteriéru psů a to jak na výstavách, tak na svodech mladých, bonitacích či popisných přehlídkách. Při zařazování jedince do chovu musí být přihlédnuto ke stanovisku veterinárního lékaře, při posuzování eventuelních dědičných vad, které mohou ovlivnit zdravotní stav jak daného jedince, tak jeho potomstva.

Čistokrevný pes je dědičně zdravý tehdy, jestliže zdědí standardní znaky, plemenný typ a povahu, jež jsou pro plemeno typické, nezdědí však dědičné vady, které by mohly nepříznivě ovlivnit funkční zdraví jeho potomků. Je třeba dbát na to, aby nedocházelo ke zveličování a přehánění plemenných znaků, které by následně mohlo nepříznivě ovlivnit funkční zdraví psů. Do chovu nejsou připuštěni zejména psi, kteří mají vady, jež je z chovu vylučují. Jedná se např. o slabé povahy, vrozenou hluchotu nebo slepotu, zaječí pysk, rozštěp patra, značné vady chrupu a anomálie čelistí, oční choroby jako PRA, epilepsii, kryptorchismus, monorchismus, albinismus, nesprávné zbarvení, jakož i zjištěné těžké dysplazie kyčelních a loketních kloubů, eventuelně luxace pately (česky). Chov na těchto jedincích lze považovat za týrání chovem, ke kterému nesmí dojít.

Psi, kteří nejsou zcela dědičně zdraví, nemohou být zařazováni do chovu. Pokud tomu odpovídá jejich zdravotní stav, jsou využíváni především jako společníci lidí a nemohou být utráceni. Viz čl. 5 (4).

(5) Chovatel musí být schopen:

- a) rozpoznat zjevné příznaky zhoršeného zdravotního stavu psů,
- b) zjistit změny v chování psů,
- c) určit, zda celkové prostředí je vhodné k zachování zdraví a pohody psů.

Článek 4

Objekty, zařízení a vybavení pro chov psů

Chovatel je povinen udržovat co nejlepší úroveň chovu psů. Je povinen psům zajistit odpovídající ustájení, krmení, ošetřování a zejména socializaci prostřednictvím kontaktu s lidmi, jinými psy, jiným prostředím. Měl by mít v držení pouze takový počet psů, o které je schopen se řádně starat, zajistit jim individuální péči a dostatek pohybu. Starým a nemocným psům musí zajistit zvýšenou péči a pozornost, stejně tak březím a kojícím fenám a štěňatům. Pro chov a držení psů je nutné vytvořit podmínky v souladu s platnou legislativou.

(1) Zásady pro budování a provoz objektů, zařízení a vybavení pro chov psů a péče o ně jsou následující:

Držení a chov psů v bytě.

Tento Řád pojednává o psech v zájmových chovech. Tito psi jsou především společníci lidí a jsou zpravidla chováni v bytě chovatele, drženi v bytě držitele. Takto držení psi nesmí být trvale umístěni v uzavřené kleci. To je přípustné pouze v mimořádných případech a na dobu nezbytně nutnou (např. onemocnění, zranění psa, nutnost udržet jej v klidu). Psům musí být dána možnost volného pohybu mimo jimi obývané prostory alespoň 1x denně. Psům je nutno umožnit základní potřebu vyměšování několikrát denně. Plochy určené pro pobyt v bytě musí být tak velké, aby se pes mohl volně pohybovat. Prostory musí být čisté a suché. Denní světlo je nezbytné. V místnostech je nutné zajistit větrání a vhodnou teplotu (ideální 18 - 20° C). Psům musí být vyhrazeno nerušené místo pro odpočinek. Psi musí mít trvale zajištěn přístup k pitné vodě. Pro březí, rodící a kojící feny je bezpodmínečně nutné zajistit nerušené místo. Zřízení porodního boxu a boxu pro fenu se štěňaty se doporučuje. Štěňatům, která dosud nemají termoregulační schopnost, je nutno zajistit odchov v místnosti s teplotou 25 - 30° C bez průvanu.

Držení a chov psů mimo byt.

Psy je dále možno držet ve vhodných uzavřených prostorách mimo byt, např. v psincích nebo v částečně otevřených prostorách - v boxech a kotcích.

a) velikost prostor je následující:

Držení a chov psů v boxech – minimální rozměry zařízení			
hmotnost psa v kg	min. plocha podlahy boxu pro 1 psa v m ²	minimální plocha přilehlého výběhu na 1 psa v m ²	
		do 3 psů	více než 3 psi
do 6	0,5	0,5	0,5
6 - 10	0,7	1,4	1,2
10 - 20	1,2	1,6	1,4
20 - 30	1,7	1,9	1,6
nad 30	2,0	2,0	1,8

b) vybavení a zabezpečení pro ochranu a pohodu zvířat je následující:

Drženým psům musí být poskytnuta alespoň jedenkrát denně možnost volného pohybu mimo box, pokud možno na volném prostranství v exteriéru. Pohyb v krytých prostorách např. při nepříznivém počasí je možný. Plochy určené pro výběh musí být tak velké, aby se pes mohl volně pohybovat. Psům musí být umožněna základní biologická potřeba vyměšování několikrát denně. Jejich výkaly musí být z klecí a boxů pravidelně odstraňovány. Boxy a klece musí být udržovány čisté, suché a bez parazitů. Psi nesmí být v boxech trvale uvazováni. Pokud jsou psi drženi v uzavřených prostorách, musí zde být zajištěn přístup denního světla, musí být zamezeno vlhkosti a průvanu. Požadovaná teplota 18 - 20° C. Každý pes musí mít zajištěn tepelně izolovaný prostor na odpočinek. V boxu musí být napáječka nebo miska s pitnou vodou.

c) povrch použitých prostor je následující:

Podlahy boxů nesmí být mřížové, pokud jsou takové, celá plocha musí být pokryta vhodným materiálem, který zamezí propadnutí tlapky (např. koberec, vhodné materiály ze dřeva, papíru a kombinací obou, zdravotně nezávadné). Dělicí stěny mezi boxy musí být utvářeny tak, aby se psi nemohli vzájemně poranit. Snadné čištění a možnost dezinfekce povrchů je nutná. Chovatelská zařízení musí být konstruována tak, aby bylo zabráněno zranění a utrpení zvířat.

d) prostor je zabezpečen před nepříznivými klimatickými vlivy a je zajištěno zastínění, a to takto (týká se zejména boxů):

Psi musí mít možnost volného přístupu k chráněnému místu, kde najdou útočiště před extrémními teplotami a dalšími vlivy počasí. V boxu je umístěna vhodná, pokud možno izolovaná bouda jako místo pro nerušený odpočinek. Velikost boudy odpovídá tělesným rozměrům psa. Pes musí mít možnost si v boudě pohodlně lehnout a postavit se.

e) způsob a četnost denního krmení a napájení je následující:

Psi musí mít trvale volný přístup k čisté pitné vodě. Četnost krmení odpovídá plemenu a věku. Základní schéma: štěňata do věku 1/2 roku cca 6x denně, mladí psi ve vývoji, psi v pracovním výcviku a březí feny cca 2x denně, dospělí jedinci 1x denně, staří psi cca 2 x denně. Podrobnější schéma krmení viz článek 3. (3). Častější krmení - rozložení denních krmných dávek je možné.

f) nároky na zabezpečení potřebných krmiv a jejich nezbytné zásoby jsou následující:

Psy je nutno krmit potravou vhodnou pro masožravce v množství dle plemene, kde základním kritériem je velikost psa. Základní složení tvoří cca 60% masa a 40% přílohy. Krmení je možno připravovat individuálně jako vařenou stravu, kdy základem je čerstvé maso, zmrazené masové polotovary a příloha jako rýže, ovesné vločky či těstoviny. Doporučuje se tuto stravu doplňovat krmnými a vitamínovými doplňky. Dále je možné krmit vhodnými průmyslovými krmivy (granule pro psy, psí konzervy), které tvoří kompletní, vyváženou stravu. Podávání vitamínových doplňků je nutné u méně kvalitních průmyslových krmiv. V případě podávání superpremiových krmiv jsou vitamínové doplňky nevhodné. Dávkování doporučuje výrobce průmyslového krmiva.

(2) Psi mají k dispozici tato zařízení:

Vhodný box, vyhrazené místo na ochranu před nepříznivými vlivy počasí, místo na spaní, vybavení pro dodávku pitné vody. V chovatelských zařízeních, kde je ustájeno více jedinců se musí zřídit porodní boxy a oddělená místa pro kojící feny se štěňaty. V těchto místech je nutno zajistit teplotu 25 - 30°C pro malá štěňata, která dosud nemají termoregulaci. Místo musí být světlé (denní světlo), čisté, suché a bez průvanu. Fena musí mít k dispozici porodní bednu, která

umožňuje bezproblémový odchov štěňat. Rozměry se řídí velikostí plemene. Bedna musí být opatřena vhodným, snadno dezinfikovatelným a čistitelným povrchem a snadno měnitelnou podestýlkou (látka, sláma,...). Fena musí mít dostatek místa na ležení. Boky porodní bedny je vhodné opatřit zarážkou (podle velikosti štěňat), pod kterou se mohou štěňata schovat a ochránit se tak proti zalehnutí fenou.

(3) Zamezení úniku psů z chovatelského zařízení:

Chovatelské zařízení musí být konstruováno tak, aby bylo možné předejít nechtěnému úniku psů mimo vyhrazené prostory. Vstupy do klecí, boxů a chovatelských zařízení je nutno zajistit proti nechtěnému otevření zevnitř. Výběhy je nutno oplotit tak, aby se psi o oplocení nezranili, ale nepřekonal je. Majitel chovatelského zařízení je povinen pravidelně kontrolovat kvalitu zařízení a zajistit včas opravy tak, aby úniku psů předešel.

(4) K desinfekci a čištění jsou používány nedráždivé látky a prostředky. V době provádění desinfekce nemají zvířata přístup do prostoru, kde je desinfekce prováděna.

(5) Chovatel zajistí nebo manipuluje se psy tak, aby:

- a) se psy bylo zacházeno klidně a rozhodně a měli zabezpečenou pohodu, nebyli drážděni nebo týráni a bylo minimalizováno riziko jejich poranění;
- b) osoby manipulující se psy přistupovaly k nemocnému či poraněnému psu vždy se zvýšenou opatrností, a aby zvláštní pozornost věnovaly přístupu ke psům, kteří se projevují jako nebezpeční a při zacházení s nimi byly jistěny další osobou;
- c) při provádění speciálních úkonů, např. veterinárních zákroků, které provádí odborně způsobilá osoba, byl na místě, kde se zákrok provádí, potřebný počet dalších poučených osob;
- d) při provádění zvláštních úkonů u neklidných psů byly použity vhodné prostředky k fixaci psa, nebo podán zklidňující preparát veterinárním lékařem;
- e) osoby manipulující se psy věnovaly zvýšenou pozornost zvířatům v situacích doprovázených hlukem nebo jinými negativními podněty,
- f) osoby manipulující se psy byly informovány o opatřeních v případě mimořádných opatření (např. útěk psa mimo vyhrazené prostory, požár) a zabezpečily ochranu psů před utrpením a vznikem nebezpečných situací,
- g) chovatel zabezpečí hygienu, výživu a bezvadný zdravotní stav psů, u seniorů a hendikepovaných psů co nejlepší zdravotní stav,
- h) chovatel zajistí odborné služby veterinárního lékaře, zejména pravidelné prohlídky a očkování držených psů.

Článek 5

Zákroky spojené s ochranou psů, zajištění jejich zdraví a pohody

(1) K ochraně psů, zajištění jejich zdraví a pohody se provádějí tyto zákroky:

kromě zajištění vhodného prostoru a krmení viz čl. 4 je povinností chovatele zajistit psu povinné každoroční očkování proti vzteklině a další vakcinaci dle doporučení příslušného veterinárního lékaře s přihlédnutím k nakažové situaci v místě bydliště. Dále je nutné zajistit pravidelné odčervování psů dle věku, nakažové situace a doporučení veterinárního lékaře. Chovatel - držitel psa je povinen pravidelně kontrolovat:

- čistotu a zdravotní stav uší a očí,
- kůži a srst na výskyt vnějších parazitů,
- chrup a dásně s ohledem na jeho stav (zlomený zub, zánět, zubní kámen...)
- délku drápků
- případně stav análních žlázek.

(2) Péče o feny ve stadiu rozmnožování a o feny a štěňata po narození je zajišťována takto:

- zvýšeným dozorem nad březí, rodící a kojící fenou,
- zvýšenou kvalitou a četností denních dávek krmiva,
- zvýšením dodržování hygieny jak u feny, tak u chovatele,
- pokud to vyžaduje zdravotní stav feny, nebo s ohledem na počet štěňat, zajištěním kojné feny nebo umělé výživy pro štěňata,
- zajištěním pohody feny a vrhu viz čl. 4. (2) tohoto Řádu.

(3) Zásady sledování dědičnosti zdraví a sledovaných genetických znaků:

Prostřednictvím kontrol či přejímek vrhů, kontrolou mladých jedinců na svodech a kontrolou dospělých jedinců při zařazování do chovu jsou kontrolovány základní zdravotní parametry a plemenné znaky.

Prostřednictvím veterinárních lékařů, zejména specialistů na jednotlivá onemocnění psů jsou kontrolována zdravotní kritéria, jako je:

- stupeň dysplazie kyčelního kloubu (DKK) a lokte (DKL),
- stupeň luxace česky (LP),
- kontrola dědičných očních chorob (např. PRA)
- kontrola srdečních onemocnění

a další dle problematiky jednotlivých plemen.

(4) Psi, kteří nevykazují všechny vlastnosti požadované standardem, ať už se týkají zdraví nebo exteriéru a nejsou zařazeni do chovu, působí zpravidla jako společníci lidí. Zpravidla nejsou využíváni ani k práci či lovu. Nároky na ně kladené musí být přizpůsobeny zejména jejich zdravotnímu stavu. Takoví jedinci nemohou být utráceni.

(5) V chovu chovatel zajistí:

- a) veterinární péči a prevenci formou zabezpečení pravidelných veterinárních prohlídek, které provádí veterinární lékař,
- b) udržování ideálního výživného stavu psů používáním kvalitního krmiva,
- c) pohodu psů vhodným ustájením, kontaktem s člověkem a jinými psy, nerušeným odpočinkem, zajištění kontaktu s ostatními zvířaty,
- d) očkovaním - ze zákona je povinná každoroční opakovaná vakcinace proti vzteklině, další očkování dle dané nakažové situace a doporučení ošetřujícího veterinárního lékaře.
- e) pravidelná odčervení profylaktická 2 - 4x ročně, léčebná při výskytu vnitřních parazitů.

(6) Označování psů provádí pouze veterinární lékař nebo osoba odborně způsobilá podle § 59 veterinárního zákona. Psi jsou označováni tetováním (ucho nebo slabina) nebo čipováním. Obojí označení je možné. Zda bude pes označen čipem nebo tetováním a lokalizaci tetování určí členský subjekt ČMKU - chovatelský klub, který řídí chov plemene. Umístění čipu je jednotné, na krku z levé strany.

(7) Kupírováním uší se rozumí kosmetický zákrok na obou stranách hlavy zvířete, v jehož důsledku dochází v podobném tvaru ke ztrátě ušního boltce a tím ke změně vzhledu zvířete. Kupírování uší se podle ustanovení § 4 odst. 1 písm. g) zákona č. 246/1992 Sb. na ochranu zvířat proti týrání považuje výslovně za týrání.

Zákon na ochranu zvířat proti týrání zakazuje propagaci týrání. Za propagaci týrání se podle § 4a považuje zejména: vystavování, jiné demonstrace nebo předvádění zvířete, na kterém byl proveden zákrok uvedený v § 4 odst. 1 písm. g), na veřejném vystoupení nebo svodu zvířat. Toto ustanovení považuje za propagaci týrání zvířat předvedení kupírovaného jedince na jakékoliv veřejné akci. Na akcích ČMKU je zakázáno předvádění psů s kupírovanýma ušima.

Článek 6

Povolené způsoby usmrcení nebo zákroky k regulaci populace

(1) Povolené zákroky k regulaci populace provádí pouze veterinární lékař.

(2) Usmrtit psa může pouze veterinární lékař po posouzení jeho zdravotního stavu, a to v souladu se zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. Důvodem k usmrcení může být pouze:

- slabost,
  - nevléčitelná nemoc,
  - těžké poranění,
  - genetická nebo vrozená vada,
  - celkové vyčerpání nebo stáří zvířete,
- jsou-li pro další přežívání spojeny s trvalým utrpením.

(3) V žádném případě není povoleno utrácet tzv. nadpočetná štěňata, nebo štěňata, která vykazují nežádoucí exteriérové znaky pro dané plemeno (např. nestandardní zbarvení).

Článek 7

Přeprava zvířat

(1) Přeprava psů musí být prováděna v souladu se zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, s vyhláškou č. 193/2004 Sb., o ochraně zvířat při přepravě.

(2) Psy lze přepravovat pouze v dopravních prostředcích, které jsou konstruovány tak, aby technicky zabezpečily pohodu psů, minimalizovaly možnost jejich zranění při přepravě, umožňovaly pravidelnou kontrolu stavu zvířat a jejich pohody a splňovaly technické požadavky a měly stanovené vybavení.

a) Přeprava autem.

Psi musí mít zajištěn dostatek prostoru, aby mohli zaujmout přirozenou polohu, která jim umožní korigovat pohyby vozidla. Psi musí být umístěni ve vozidle tak, aby neohrozili ani řidiče ani sebe. Psy není dovoleno přepravovat v uzavřených prostorách aut bez dostatečného přístupu

světla. Převravní prostor musí být také dostatečně větratelný. Při přepravě musí být psi pod dohledem člověka. V případě delší přepravy musí být psi krmeni a napájeni častěji, krmeni minimálně 1x za 12 hodin, napájeni minimálně 1 x za 4 - 6 hodin dle klimatických podmínek. Psům musí být umožněno pravidelné venčení a musí mít možnost venčení alespoň v intervalech, na jaké jsou zvyklí.

b) Přepřava v přívěsných vozících aut.

Je povolena pouze ve vozících, které jsou speciálně uzpůsobeny přepravě zvířat dle technického osvědčení. Podmínky obdobné jako v čl. 7 (2) a).

c) Přepřava dopravním prostředkem, kdy pes je umístěn v přepravním boxu.

Rozměry přepravního boxu musí psu umožnit alespoň pohodlné ležení. Dvířka boxu musí být zajištěna proti samovolnému otevření zevnitř. Pokud je pes přepravován v boxu, který mu umožňuje pouze pohodlné ležení, může být takto přepravován po dobu maximálně 6 hodin. Pokud cesta přesáhne tuto dobu, může být pes přepravován pouze v boxu, který je popsán v čl. 7 (2) f). Ostatní podmínky obdobné jako v čl. 7 (2) a).

d) Přepřava hromadnou dopravou.

Podmínky umístění psa určuje dopravce, za pohodu psa odpovídá držitel, resp. doprovod psa.

e) Ponechání psa v uzavřeném dopravním prostředku bez dozoru člověka.

Toto je povoleno pouze výjimečně a krátkodobě. Psu musí být v takovém případě zajištěn dostatek vzduchu, prostoru, případně světla a dále vhodná teplota prostředí (např. funkční klimatizace v létě a topení v zimě). Delší ponechání psa v uzavřeném prostoru dopravního prostředku může být považováno za týrání.

f) Letecká přeprava.

Podmínky přepravy psů určuje dopravce. Držitel psa však musí zajistit, aby pes byl při přepravě ochráněn. Převravní kontejnery musí mít takové rozměry, aby pes mohl přirozeně stát, snadno se otočit a bez problémů si lehat a vstávat. Rozměry přepravních boxů se odvozují od velikosti psa. Délka boxu odpovídá délce psa měřené od čenichu po nasazení ocasu. Výška boxu nesmí být nižší než je výška přirozeně stojícího psa včetně uší, pokud jsou postaveny. Šířka boxu je dvojnásobkem šířky těla psa, měřené v nejširším místě těla. Pokud jsou boxy plastové z houževnatého materiálu, musí být opatřeny dvířky z kovu, se zámkem, který znemožňuje otevření zevnitř.

(3) V prostorech přepravních prostředků, v nichž jsou přepravováni psi, se nesmí manipulovat s volným ohněm, nesmí být současně přepravovány předměty, které by mohly nepříznivě ovlivnit pohodu psů nebo poškodit jejich zdraví, zejména látky dráždivé a hořlaviny.

(4) Osoby, které se psy manipulují, jsou poučeny zejména v oblasti zacházení se psy.

Článek 8 Podmínky pro chovné psy a feny

Základní podmínky pro chov psů jsou následující:

a) reprodukce chovných zvířat je přípustná u:

- malých plemen do 50 cm kohoutkové výšky ode dne ukončeného 14. měsíce věku až do dne ukončeného 8. roku věku u fen, ode dne ukončeného 14. měsíce až neomezeně u psů.

- velkých plemen nad 50 cm kohoutkové výšky ode dne ukončeného 17. měsíce věku až do dne

ukončeného 8. roku u fen, ode dne ukončeného 17. měsíce až neomezeně u psů.

Pokud se tedy fena malého plemene narodila např. 1.ledna 2009, může být poprvé kryta 1.března 2010.

- u fen, které ukončily 8. rok věku, je možné zabřeznutí pouze na základě potvrzení veterinárního lékaře o vyšetření zvířete na začátku říje s dobrozdáním, že zdravotní stav březost umožňuje bez nadměrných rizik,

b) fena kojí pouze takový počet štěňat, který odpovídá její zdravotní kondici podle posouzení veterinárním lékařem, ostatním životaschopným štěňatům musí chovatel zajistit náhradní výživu,

c) maximální počet vrhů u chovné feny je 3 za období 24 měsíců, včetně vrhů, kdy fena porodí pouze jedno štěně, ideální počet je jeden vrh ročně,

d) minimální věk pro odběr štěňat od feny je 50 dnů.

e) chovatelům je zakázáno neodborně zasahovat do průběhu porodu, způsobem, který zvyšuje bolest nebo poškozuje zdraví matky nebo mláďete. V případě nutnosti je povinen zajistit odbornou pomoc veterinárním lékařem.

f) umělá inseminace, kterou může provést pouze osoba odborně způsobilá podle veterinárního zákona nebo plemenářského zákona (zákon č. 154/2000 a č. 166/1999), se nesmí používat mezi jedinci, kteří se již předtím nereprodukovali přirozeným způsobem. Výjimku může povolit P ČMKU.

g) během jednoho kalendářního dne smí chovný pes krýt jen jednu fenu

Článek 9 Platnost a účinnost Řádu

- (1) Základní pravidla pro chov psů a zejména pak pro vystavování průkazů původu jsou zakotvena v Zápisním řádu ČMKU a v Chovatelském řádu FCI.
- (2) Tento řád byl jako doporučená metodika pro chov psů schválen P ČMKU dne 18. června 2009

Úprava původního řádu 3523/2005-11020 z 23.2.2006 na doporučenou metodiku dle usnesení P ČMKU č. 102/06/09 ze dne 18.6.2009:

Čl. 3 (4) – Vyjmuta klauzule o výběru do chovu

Čl. 4 (1) – Vyjmuto *Držení a chov psů v klecích*

Čl. 8 – Úprava článku dle vyhlášky 5/2009

Platnost: Okamžitá, s přechodným obdobím do 31.12.2009